

Tietoturvaklusteri FISC ry

3.6.2015

Kommentti julkisten hankintojen rooliin Suomen kyberkilpailukyvyn kehittämisessä: strategia ei toteudu käytännössä

Suomen kyberturvallisuusstrategia korostaa julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä tärkeänä toimintatapana kokonaisturvallisuuden kehittämiseksi. Se antaa suuntaviivat siihen, miten julkisia hankintoja tulisi tehdä niin, että niillä edistetään yhteiskunnan kyberturvallisuuden kannalta oleellisten osaamisten kehittymistä ja saatavuutta.

Edellä kuvatun strategisen linjauksen tulisi näkyä käytännön toiminnassa: päätökset pitäisi tehdä laajaa kokonaisuutta silmälläpitäen. Yksittäisen tehtävien teettäminen pienimmillä mahdollisilla kustannuksilla ei tue kokonaisuuden kehittämistä. Säästö väärässä paikassa tai panostus väärään asiaan voi johtaa kansallisesta näkökulmasta täydelliseen epäonnistumiseen. Tästä on ikävä kyllä lukuisia esimerkkejä julkisen hallinnon ICT-hankkeissa, alla pureudutaan niistä yhteen.

Case Hansel: valintakriteerit eivät suosineet strategista suunnittelua tai palkinnet yrityksiä osaamisen kehittämisestä

Valtion yhteishankintayksikkö Hanselin kilpailutus IT 2015–2019 -konsultointipalveluista aloitettiin vuoden 2015 tammikuussa, ja tulokset julkaistiin 15.4.2015.

Tarkastelemme kyberstrategiaan liittyvää osiota Tietoturvallisuus, auditoinnit ja varautuminen (luokka 6): Aikaisempaan vastaavaan kilpailutukseen valittiin kymmenen alaan erikoistunutta yritystä, jotka olivat alan merkittäviä toimijoita ja edustivat hyvää osaamistasoa. Uudessa kilpailutuksessa valittiin kuusi yritystä, joista yksikään ei ole erikoistunut kyber- tai tietoturvaluuteen. Valintakriteerit suosivat alhaista hintaa, joka lopulta painui puoleen aiemman sopimuskauden hintatasosta. Valintakriteereissä arvostettiin yleistä tutkintotasoa, joka ei ollut sidoksissa alaan, alan osaamiseen tai kokemukseen. Hankinnassa ei huomioitu myöskään tietoturva-alan sertifikaatteja. Sertifikaateilla on suuri merkitys alan osaamisen kehittämisessä ja sen todentamisessa. Sertifikaattipohjainen osaamisen validointi on hyväksi koettu osa alan globaalia toimintaa. Niiden ylläpitäminen on yrityksille merkittävä kuluerä.

Uusi kilpailutus suosi verkostoja, joissa valintojen suorituspisteytykseen kannatti esittää esim. tohtoritutkinnon suorittaneita henkilöitä riippumatta siitä, olivatko he todellisuudessa alan osaajia tai ylipäättään saatavilla hankkeen resursseiksi. Kilpailutuksen lopputulos ei ollut kansallisen kyberstrategian mukainen. Yhteiskunta ei saanut käyttöönsä hyviä resursseja kilpailukykyiseen hintaan, eivätkä alan yritykset saaneet mahdollisuutta hyödyntää tekemiään pitkäjänteisiä investointeja osaamisen kehittämisessä. Kilpailutuksen lähettämä viesti alan yrityksille oli täysin päinvastainen ja mielestämme kansallisen kyberturvastrategian kannalta haitallinen.

Lisätietoja: FISC ry toiminnanjohtaja Juha Remes, juha.remes@fisc.fi